

ANTI-PESTPROTOCOL

Kalsbeek College
Schilderspark

December 2025

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
1 INLEIDING	3
2 WAT IS PESTGEDRAG?	3
2.1 Vormen van pestgedrag	4
2.2 Digitaal pestgedrag	4
2.3 Signalen van pestgedrag	4
2.3.1 De gepeste leerling	5
2.3.2 De leerling die pestgedrag laat zien	6
2.3.3 De andere leerlingen uit de groep	6
2.4 Gevolgen van pestgedrag	7
3 ANTI-PESTBELEID	7
3.1 Stappen bij signalering	7
3.2 Preventie	8
3.3 Sociaal-emotioneel leren	9
3.4 Evaluatie	9
4 NASLAG	10
5 BIJLAGE 1 SIGNALLEN EN TIPS VOOR OUDERS	12
6 BIJLAGE A STROOMSCHEMA	14
7 BIJLAGE B STAPPENPLAN ONLINE INCIDENTEN	15
8 BIJLAGE C INFOGRAPHICS	16
9 COÖRDINATOREN EN AANSPREEKPUNTEN	19

VOORWOORD

Op school willen we een plek zijn waar iedereen zich veilig en gezien voelt. Een plek waar leerlingen zichzelf kunnen zijn, zich kunnen ontwikkelen en waar ruimte is voor verschillen. Pestgedrag staat haaks op deze wens. Het raakt iedereen: de leerling die wordt gepest, degene die pest en de groep daaromheen. Daarom nemen wij pestgedrag serieus en dragen we samen verantwoordelijkheid voor een veilig schoolklimaat.

Dit anti-pestprotocol biedt houvast aan iedereen die bij onze school betrokken is: leerlingen, ouders en medewerkers. Het laat zien wat we onder pestgedrag verstaan, hoe we het proberen te voorkomen en welke stappen we zetten als het toch gebeurt. Zo kunnen we snel en zorgvuldig handelen, met oog voor alle betrokkenen.

We hopen dat dit document bijdraagt aan openheid, duidelijkheid en samenwerking. Alleen samen kunnen we zorgen voor een school waar niemand er alleen voor staat.

Namens alle medewerkers van locatie Schilderspark, Kalsbeek College.

1 INLEIDING

Leerlingen zitten op school om te leren. Ze zijn pas in staat zichzelf te ontwikkelen en te leren als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, zich gezien en geaccepteerd voelen en het gevoel hebben erbij te horen. “Pestgedrag is van alle tijden” kan geen excuus zijn om het te laten voortbestaan.

Het is belangrijk de regels en afspraken voor iedereen zichtbaar te maken, zodat wij (medewerkers, ouders en leerlingen) elkaar kunnen aanspreken wanneer ongewenste situaties zich voordoen.

In het anti-pestprotocol staan deze regels en afspraken beschreven. Het protocol is geschreven voor leerlingen, ouders en medewerkers van de school. Het beschrijft wat we onder pestgedrag verstaan, hoe pestgedrag voorkomen kan worden en wat de aanpak is als er gepest wordt. Het doel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pestgedrag door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over hun rol. Daarnaast heeft het protocol een informatieve en verwijzende functie.

Pestgedrag is een probleem: de school is ook wettelijk verplicht pestgedrag aan te pakken en te voorkomen. Het uitgangspunt is dat iedereen zich veilig moet voelen. De school stimuleert positief gedrag en omgaan met elkaar, en treedt op als er gepest wordt op basis van het protocol.

Het anti-pestprotocol vormt de verklaring van school en ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag niet accepteren en dit volgens een vooraf bepaalde handelwijze aanpakken.

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan een aantal voorwaarden is voldaan:

- *Pestgedrag wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, leerlingen en ouders.*
- *De school zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pestgedrag als onacceptabel gedrag wordt ervaren.*
- *Docenten en ondersteunend personeel moeten in staat zijn om pestgedrag te kunnen signaleren en vervolgens actief pestgedrag stoppen en voorkomen. Aan preventie wordt structureel aandacht besteed in de klassen en daarbuiten, tijdens mentorlessen en in activiteitenweken. Dit zorgt voor een basis van veiligheid en welbevinden op school.*
- *De school beschikt over een directe aanpak wanneer pestgedrag de kop opsteekt.*

2 WAT IS PESTGEDRAG?

Het kan lastig zijn om het onderscheid te maken tussen pestgedrag of onschuldiger plagen.

Bij **plagen** is het gedrag niet steeds tegen dezelfde leerling gericht en is er geen duidelijke machtsongelijkheid aanwezig. Leerlingen sluiten elkaar niet buiten en het is vaak de bedoeling elkaar aan het lachen te maken.

Bij **ruzie** hebben leerlingen een conflict met elkaar. Ze wisselen over en weer argumenten uit op een emotionele (boze) manier. Beide leerlingen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan, waardoor er geen machtsongelijkheid is. Een ruzie leggen leerlingen meestal weer bij.

We spreken van **pestgedrag** als een kind zich langere tijd ongelukkig voelt door steeds onaardig of agressief gedrag, wordt geplaagd of buitengesloten van de groep (school, klas, etc.) en er een duidelijk machtsverschil is tussen dader en slachtoffer.

2.1 Vormen van pestgedrag

- Verbaal: voorbeelden daarvan zijn: schelden, drieggen, bijnamen geven, belachelijk maken.
- Fysiek: voorbeelden daarvan zijn: trekken, duwen, spugen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten, haren trekken.
- Intimidatie: iemand achternalopen of opwachten, de weg versperren, dwingen om bezit af te geven of bepaalde handelingen te verrichten, bijv. snoep laten kopen.
- Isolatie: uitsluiten, negeren of doodzwijgen
- Stelen of vernielen van spullen: afpakken van schoolspullen, beschadigen van een fiets.

2.2 Digitaal pestgedrag

Digitaal pestgedrag komt steeds meer voor en gebeurt via social media. Vormen hiervan zijn: zonder toestemming plaatsen of verspreiden van intieme of aangepaste foto's, zonder toestemming nemen en verspreiden van foto's of video-/geluidsopnames, en uitschelden of bedreigen in groepsapps. Kenmerkend voor deze vorm van pestgedrag is dat het vrijwel onzichtbaar blijft voor volwassenen. Digitaal pestgedrag is nog moeilijker te zien dan gewoon pestgedrag voor school en ouders. Het kan anoniem gebeuren en is extra schadelijk door de anonimiteit, het ontbreken van getuigen en de soms verregaande gevolgen. Het slachtoffer voelt zich machteloos en angstig. De school wordt ook geconfronteerd met de gevolgen wanneer kinderen niet meer naar school durven. Daarnaast is digitaal pestgedrag vaak schadelijker dan gewoon pestgedrag, omdat een slachtoffer 7 dagen per week, 24 uur per dag lastiggevallen kan worden.

2.3 Signalen van pestgedrag

Pestgedrag kan alleen begrepen worden als groepsproces. We zien verschillende rollen, waarvan die van dader en slachtoffer het meest voor de hand liggend zijn. De rol van omstanders is echter ook heel belangrijk, omdat zij vaak, zonder dat zij zich daarvan bewust zijn, van grote invloed zijn op het voorkomen van pestgedrag.

Hoe herken je de signalen? Per rol zijn er verschillende manieren om te signaleren of er sprake is van pestgedrag.

2.3.1 De gepeste leerling

Ieder kind kan het slachtoffer worden van pesten.

Mogelijke signalen van pesten:

Fysieke signalen

- Blauwe plekken (vooral op ongewone plaatsen)
- Spullen die kapotgaan of regelmatig kwijt zijn
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

Sociaal-relatieve signalen

- Geen vrienden hebben, vaak alleen zijn
- Als laatste gekozen worden
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of uitgenodigd worden
- Proberen dicht bij de docent te blijven
- Afkoopgedrag: geld/snoep geven of huiswerk maken voor anderen

Emotionele signalen

- Angstig en onzeker zijn
- Bang, neerslachtig of huilerig lijken
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Overdreven clownesk gedrag (maskerend gedrag)

School-gerelateerde signalen

- Geen zin om naar school te gaan/niet meer naar school willen
- Slechtere schoolresultaten
- Niet meer over school vertellen thuis

Gedragsveranderingen & vermijding

- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- De verjaardag niet willen vieren

Slaapproblemen

- Niet willen slapen
- Vaker wakker worden
- Bedplassen
- Nachtmerries hebben

2.3.2 De leerling die pestgedrag laat zien

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

Thuisituatie & persoonlijke omstandigheden

- Een problematische thuisituatie
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)

Psychologische & emotionele factoren

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

Klassituatie & groepsdynamiek

- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Schoolklimaat & leiderschap
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Opmerking: Deze lijst beschrijft dus niet signalen van slachtoffers (zoals de vorige lijst), maar **onderliggende factoren die pestgedrag kunnen veroorzaken of in stand houden**. Het zijn contextuele en persoonlijke risicofactoren.

Ook leerlingen die pesten verdienen onze aandacht. Naast het stellen van duidelijke grenzen aan ongewenst gedrag, is het belangrijk om te begrijpen wat er achter het pestgedrag schuilgaat. Pestgedrag leidt vaak tot negatieve gevolgen voor de pester zelf: ze kunnen buitengesloten worden door klasgenoten, te maken krijgen met straffen, uit de les gestuurd worden of zelfs geschorst worden en een negatief imago opbouwen. Door zowel te begrenzen als aandacht te geven aan de pester, werken we aan gedragsverandering en helpen we deze leerlingen om positievere keuzes te maken. En bieden we ook de pester de kans om te groeien.

2.3.3 De andere leerlingen uit de groep

Omdat pesten gezien wordt als groepsproces spelen ook, naast de pester en het gepeste kind, de andere kinderen in de groep een rol. Zij bepalen óf, hoeveel en met welke gevolgen er gepest wordt. De andere rollen in een groep kunnen als volgt omschreven worden:

De meeloper: de dader neemt het initiatief om iemand te pesten en de meeloper doet mee met pesten. Zij zitten vaak in dezelfde populaire groep. Dader en meeloper wisselen vaak van rol, de één begint en de ander doet mee of andersom.

De aanmoediger: de aanmoediger speelt een cruciale rol bij het voortduren van pesten. Hij moedigt de pester aan door geamuseerd te kijken als er gepest wordt. Het is namelijk statusverhogend om de lachers op de hand te krijgen.

De buitenstaander: bij pesten is niets doen ook een daad. Door te zwijgen stem je toe dat er gepest wordt en tolereer je dat er gepest wordt. Als het zwijgen lang duurt, wordt het steeds normaler om het gepeste kind slecht te behandelen.

De verdediger: neemt het op voor de gepeste. Zijn gedrag is erop gericht om relaties goed te houden. Net als de pester weet de verdediger goed wat mensen denken en voelen. De verdediger heeft relatief veel zelfvertrouwen. Hij vindt, in tegenstelling tot de pester, affectie belangrijker dan status. De verdediger is vaak populair.

2.4 Gevolgen van pestgedrag

Pestgedrag heeft invloed op de gepeste, de pester en de klas.

Mogelijke gevolgen voor de **gepeste**:

- Minderwaardigheidsgevoel
- Zich alleen voelen
- Minder goed kunnen werken op school
- Angst om naar school te gaan
- Moeite hebben om nieuwe vrienden te maken
- Niet goed kunnen slapen
- Sombere gevoelens
- Lichamelijke klachten

Mogelijke gevolgen voor de **pester**:

- Buitengesloten worden
- Gevolgen ervaren (straf, uit de les gestuurd worden, schorsing)
- Een negatief imago

Mogelijke gevolgen voor de **klas**:

- Er is een ongezellige sfeer in de klas
- Slechtere cijfers halen omdat het niet leuk is in de klas
- Niet meer naar school willen
- Schuldgevoelens krijgen door niets durven te zeggen uit angst om zelf gepest te worden

3 ANTI-PESTBELEID

3.1 Stappen bij signalering

Bij het herkennen van pestgedrag kunnen de volgende stappen gezet worden:

Als een leerling gepest wordt of ziet dat iemand anders gepest wordt, kan deze leerling verschillende personen aanspreken. De mentor van de leerling is altijd het eerste aanspreekpunt. Daarnaast kan de leerling ook een bericht naar de leerlingcoördinator of de anti-pestcoördinator sturen via de Kalsbeek-app of een gesprek hebben met een van beiden.

Na een melding van pestgedrag zal er door de leerlingcoördinator, de anti-pestcoördinator of een docent die de No-Blame training heeft gevolgd een gesprek volgen met de betreffende leerlingen. Dit gesprek zal altijd binnen een week na de melding plaatsvinden. Welke acties dan worden ondernomen hangt af van de situatie. Er wordt altijd gekeken wat de beste stappen zijn na een melding. Voor de volledigheid verwijzen we naar bijlage 1.

Ouders die thuis signalen krijgen dat hun kind gepest wordt of dat er in de klas van hun kind gepest wordt, zoeken altijd eerst contact met de mentor van de klas.

Voor medewerkers is er een stroomschema beschikbaar hoe te handelen bij signalen of melding van pestgedrag (Bijlage A). Ook kan het personeel altijd advies vragen aan de leerlingcoördinator of anti-pestcoördinator. Als het personeel zelf te maken heeft met pestsituaties, kunnen zij naar de vertrouwenspersoon binnen school stappen.

Voor online incidenten is een stappenplan gemaakt waarin duidelijk beschreven staat welke stappen genomen moeten worden (Bijlage B).

3.2 Preventie

Klassikale interventies rondom pestgedrag hebben vaak de vorm van groepsgesprekken, bijvoorbeeld over onderlinge relaties of meer specifiek over pestgedrag. In zulke gesprekken wordt vaak geprobeerd het bewustzijn van leerlingen te verhogen, ideeën te stimuleren en/of regels te ontwikkelen om het pestgedrag aan te pakken. Veel klassikale interventies zijn gebaseerd op sociaal cognitieve principes van gedragsverandering. Zij richten zich op het veranderen van houding en groepsnormen en het verhogen van het geloof in eigen kunnen. Om de gesprekken te ondersteunen kan een anti-pestcoördinator of iemand die de No-Blame cursus heeft gevolgd worden ingezet.

Om online pestgedrag tegen te gaan is er binnen het Kalsbeek College een Social Media Protocol actief. Ook is er beleid om gebruik van telefoons op school te beperken, het zogenaamde 'mobiel thuis of in de kluis'-beleid.

Op leerlingniveau krijgt preventie vorm door activiteiten aan te bieden waarin het specifiek gaat over pestgedrag en daarnaast ook over diversiteit, tolerantie, verdraagzaamheid, racisme en discriminatie. Niet om verschillen of conflicten te vermijden maar juist om te leren om lastige momenten te kunnen doorstaan en er vervolgens samen weer uit te komen. Het creëren van openheid en het bespreekbaar maken van probleemsituaties zijn daarbij van belang net als het doorbreken van een eventueel taboe rond het melden van pestsituaties. Tot slot is het nodig aandacht te besteden aan de digitale wereld waarin jongeren van nu zich vaak begeven en hen te ondersteunen richting verantwoord gebruik van sociale media. Ook zijn er theatervoorstellingen op school die bijdragen aan de preventie.

Op schoolniveau krijgt dit vorm door beleid rond pestgedrag uit te werken voor de dagelijkse schoolpraktijk. Voor alle betrokkenen moet helder zijn wat de school doet om pestgedrag te voorkomen en om mogelijke pestsituaties aan te pakken.

De No-Blame methode gaat ervan uit dat straffen (of dreigen met straffen) niet helpt om het pesten te laten stoppen, maar dat de leerlingen het probleem juist samen moeten oplossen. In deze aanpak wordt een groepje leerlingen met zowel de 'pesters', de 'toeschouwers', als 'de gepeste' en zijn of haar vrienden samengesteld. Zij moeten samen tot een oplossing van het probleem proberen te komen onder begeleiding van een docent die getraind is in de No-Blame methode. Als er een grens is overschreden met het pesten, kan er daarnaast ook een maatregel worden opgelegd.

3.3 Sociaal-emotioneel leren

In alle klassen in de onderbouw wordt er gebruik gemaakt van een mentormethode. Sociaal-emotioneel leren is ook onderdeel van die lesmethode. Met deze mentormethode schoolbreed gewerkt aan een sociaal veilige school. De methode draagt bij aan ontwikkeling van sociaal gedrag en sociale betrokkenheid van leerlingen op school en thuis. Het doel is om hen zo goed mogelijk in de maatschappij te kunnen laten functioneren. Ieder schooljaar start met introductiedagen waarin de positieve groepsvorming centraal staat. Die dagen vormen de basis waarin in de mentorlessen op door wordt gebouwd.

3.4 Evaluatie

Minimaal tweemaal per jaar wordt aan de hand van incidenten het beleid geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. De evaluatie vindt plaats met anti-pestcoördinator, leerlingcoördinatoren en de schoolleiding.

Wat tenminste wordt geëvalueerd:

- Aantal meldingen en afhandeltijd
- Tevredenheid betrokkenen over aanpak
- Recidive bij eerder behandelde gevallen
- Enquêtes met monitoring van sociale veiligheid en pest-indicatoren
- Of afronding en nazorg naar tevredenheid van betrokkenen is verlopen

In geval van bijstelling van beleid wordt

- Bepaald wie verantwoordelijk is voor uitvoering aanpassingen
- Tijdslijnen voor implementatie verbeteringen
- Communicatie van wijzigingen naar alle betrokkenen
- De evaluatie wordt (geanonimiseerd) gedeeld met leerlingenraad, ouderraad en Medezeggenschapsraad

4 NASLAG

Op onderstaande websites is meer informatie te vinden.

1. www.pestweb.nl
Leerlingen en ouders kunnen voor meer informatie terecht op deze website.
2. www.kinderombudsman.nl
Voor vragen kunnen ouders en leerlingen terecht bij de kindermiddelenombudsman.
3. www.politie.nl
Snel weten wie de wijkagent is? Of waar het dichtstbijzijnde politiebureau is?
Je vindt ze snel met behulp van de postcode.
4. www.vraaghetdepolitie.nl
Wil je weten of pestgedrag strafbaar is of heb je een andere politievraag?
Je kunt ze vinden of stellen op deze website. Ook kun je er wekelijks chatten.
5. www.internetssporen.nl
Handige website voor verzamelen en veiligstellen van online bewijsmateriaal.
6. www.schoolveiligheid.nl
Het centrum school en veiligheid heeft de versnipperde informatie over veiligheid in het onderwijs gebundeld in overzichten en infobladen, bedoeld voor scholen.
Ook recente incidenten op scholen worden op de site bijgehouden.
7. www.meldknop.nl
Informatie over en hulp bij internetproblemen, bedoeld voor jongeren. Aan bod komen o.a. pestgedrag, seks en stalking.
8. www.medialessen.wikiwijs.nl
Een verzameling lessen, gemaakt door diverse organisaties, over uiteenlopende onderwerpen. Van een les over modellenprogramma's op televisie tot lessen over beeldmanipulatie in kranten en publiceren op internet. Geschikt voor primair en voortgezet onderwijs.
9. www.kennisnet.nl
Kennisnet is de publieke ict-partner voor het onderwijs. Met expertise, voorzieningen en innovatie wil Kennisnet het onderwijs helpen om het maximale uit ict te halen.
10. www.mijnkindonline.nl
Site van kenniscentrum voor jeugd en media met achtergrondartikelen, lesmateriaal, inspiratie om media positief in te zetten en informatie.

11. www.nji.nl
Het Nederlands Jeugdinstituut is het landelijk kennisinstituut voor jeugd- en opvoedingsvraagstukken. Het helpt organisaties in de jeugdsector de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.
12. www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-school

5 BIJLAGE 1 SIGNALLEN EN TIPS VOOR OUDERS

Als ouder komt het vaak niet in je op dat jouw kind pest. Hoe reageer je als blijkt dat dat wel zo is?

Adam zit achter zijn computer als ik zijn kamer binnenkom. Terwijl ik naar beneden ga om af te wassen, roept hij me na "ik kom je zo helpen met afdrogen hoor mam!". Wat een lieverd is het toch. De volgende dag gaat de telefoon. De juf van Adam vertelt me dat zij een klacht heeft gekregen van een andere moeder. Adam is een pester. Ik weet niet wat ik moet zeggen. De woorden galmen na. Het is niet waar, denk ik, het kan niet waar zijn.

Verbergen van pestgedrag:

Pesters zijn goed in het verbergen van hun pestgedrag. Kinderen spreken er nauwelijks met hun ouders over (op de basisschool slechts een kwart, op het voortgezet onderwijs slechts een zevende). Misschien geloof je het niet of kun je het je niet voorstellen dat jouw kind pest.

Hoe kun je signaleren dat je kind pest?

Mogelijke signalen zijn: impulsief gedrag, het omringen met meelopers, graag de baas willen zijn, populair willen zijn, andere kinderen zijn bang voor je kind.

Hoe kun je reageren?

Je hebt ontdekt dat jouw kind pest of mee pest. Schrik, ongeloof en ontkenning zijn heel begrijpelijke reacties als ouder.

Wat kun je doen?

- Ontken niet meteen wat je kind doet. "Zo is mijn kind niet". Kinderen laten heel verschillend gedrag zien in verschillende situaties. Pestkoppen gedragen zich thuis anders dan op school.
- Ga het gepeste kind niet beschuldigen; "Ze gedraagt zich ook raar". Praat met je kind over wat er gebeurt. Je kind zal zijn gedrag waarschijnlijk goedpraten: "Het was maar een geintje". "Zij vraagt er ook om met die stomme kleren". "Hij heeft mijn spullen ook kapotgemaakt". Je kunt aangeven dat hoe een ander kind zich ook gedraagt of eruit ziet, dit nooit een reden is om gepest te worden.
- Praat met je kind over de gevolgen: een gepest kind heeft verdriet en pijn van het pesten. Gepeste kinderen worden bang en ontwikkelen faalangst. Soms hebben gepeste kinderen de rest van hun leven last van de gevolgen van het pesten. Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Pestkoppen hebben vaak geen idee wat zij anderen aandoen. Laat je kind merken dat je het pesten serieus neemt en dat je vindt dat pesten niet mag.
- Neem contact op met de school, zeker als je merkt dat het pesten doorgaat. Bespreek met je kind dat je dit gaat doen.
- Het is voor pesters niet gemakkelijk om een andere rol te krijgen in de klas. Soms kan het helpen om lid te worden van een hobby -of sportclub.

- Als je hoort of ziet dat er kinderen worden gepest op school, ook al hebben je eigen kinderen er niet mee te maken, zoek dan contact met de school. Voor de school is het moeilijk om pesten te signaleren. De leerkrachten hebben de hulp van de ouders hierbij nodig.

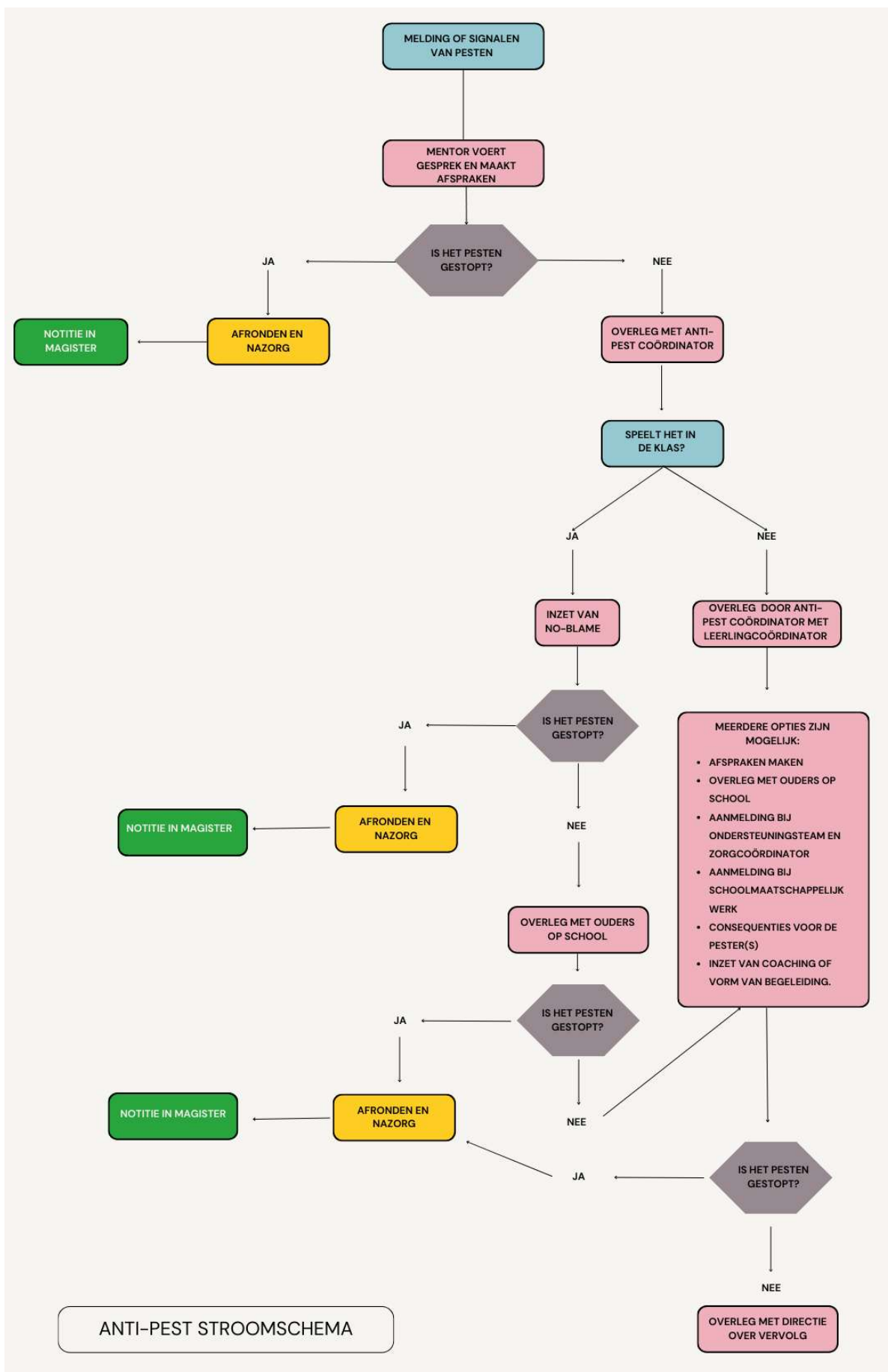
Een aantal andere algemene tips

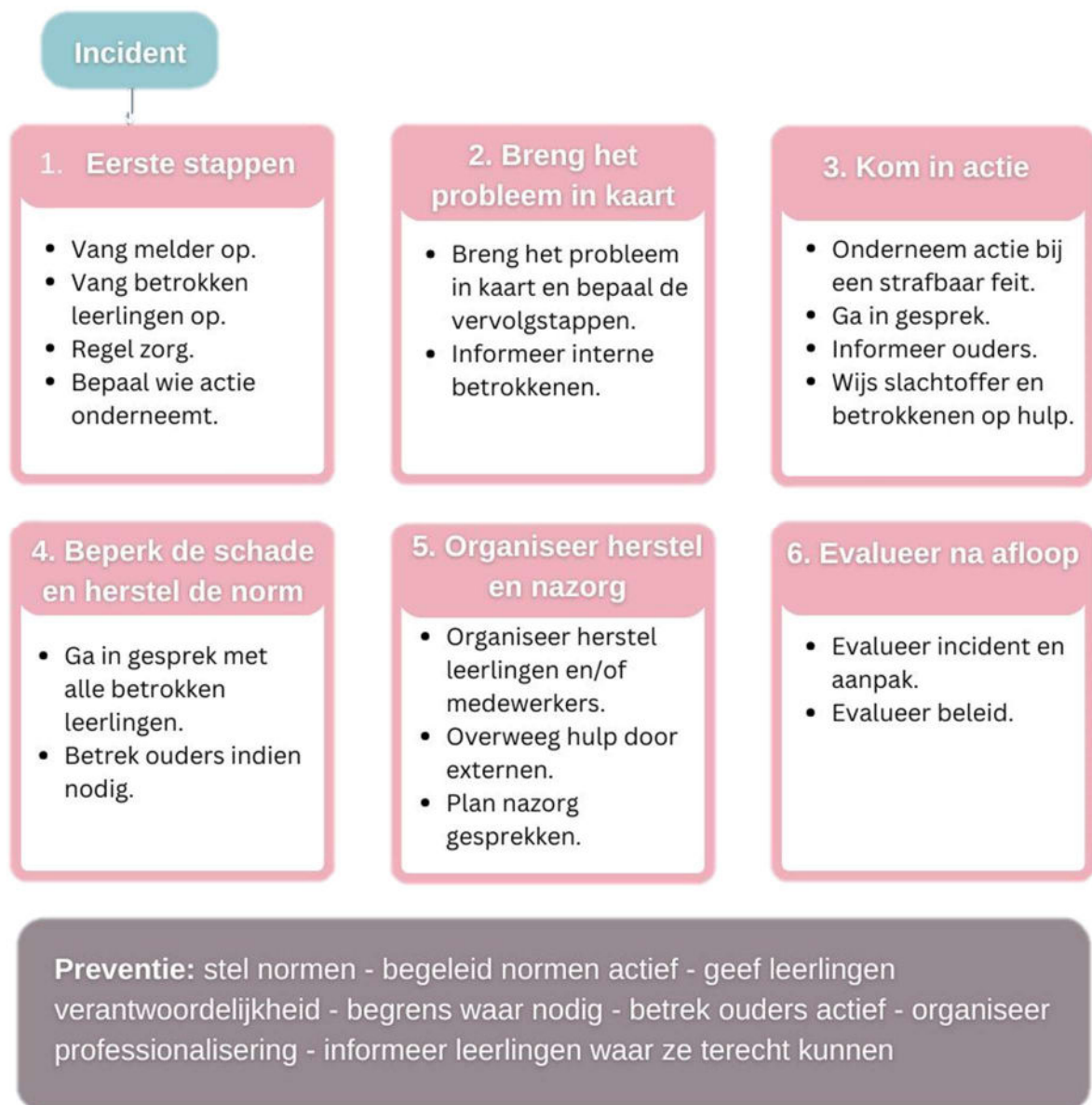
- Leer je kinderen zich in te leven in anderen en rekening te houden met anderen. Vertel hoe belangrijk je het vindt dat kinderen met elkaar samenwerken en dat alle kinderen zich veilig moeten kunnen voelen! Wanneer er sprake is van pesten na schooltijd, zorg dan dat je met je kind of met andere ouders afspraken maakt. Rondhangen rondom school of in de wijk helpt vaak niet positief mee wanneer er al sprake is van pesten.

Wat kan ik doen als mijn kind gepest wordt?

- Neem serieus wat je kind zegt! Geef je kind steun en begrip. Kinderen vinden het moeilijk om te vertellen dat ze gepest worden.
- Probeer je mening voor jezelf te houden.
- Voorkom uitspraken als: "Het zijn ook rotmeiden", of "Je moet beter voor jezelf opkomen". Vraag door, luister: "Waar is het gebeurd, wat deed jij toen, wat zou je willen, hoe voelde je je, wat deden de anderen?".
- Onderzoek samen wat je kind zelf kan doen om uit de situatie te komen.
- Steun hem of haar hierin. Geef vertrouwen. Onderneem alleen in overleg met je kind actie.
- De ouders van de pester opzoeken is een mogelijkheid. In de praktijk blijkt dit echter niet altijd effectief te zijn.
- Geef je kind zelfvertrouwen door complimenten te geven. Kijk samen waar je kind goed in is en moedig je kind aan.
- Lees samen boeken over pesten. Praat met mentor en vraag wat op school gedaan kan worden. Geef de school niet de schuld. Ga samen op zoek naar een oplossing voor het pestprobleem.

6 BIJLAGE A STROOMSCHEMA

INFOKAART LEERLINGEN

SOCIALE VEILIGHEID OP HET KALSBEERK COLLEGE

IEDEREEN HOORT ERBIJ

Op het Kalsbeek College mag iedereen zichzelf zijn. We zijn allemaal uniek, hebben respect voor elkaars verschillen en accepteren elkaar zoals we zijn.

Toch gebeurt het dat leerlingen zich niet veilig of gepest voelen. Pesten kan leiden tot stress, depressie of angst.

Hier kunnen we met elkaar iets aan doen.

WAT IS SOCIALE VEILIGHEID?

Sociale veiligheid betekent sociaal gedrag laten zien, elkaar helpen en beschermen, leren voor jezelf op te komen en respectvol met elkaar omgaan.

Het betekent ook dat er regels en afspraken zijn over hoe je met elkaar omgaat en wat er gebeurt als dit niet het geval is.

Iedereen in school werkt mee aan een sociaal veilig klimaat.

PESTEN OF PLAGEN?

Pesten gebeurt op verschillende manieren: fysiek, verbaal, materieel, indirect en op verschillende plekken: in de klas, de gang, kleedkamers, wc's, op weg naar school of huis maar ook online.

Vaak is er geen volwassene in de buurt en wordt het niet altijd opgemerkt.

Pesten verschilt van plagen omdat het herhaaldelijk gebeurt, er geen gelijkheid is tussen de betrokkenen en omdat het slachtoffer het niet als grapje ziet.

WAAROM PEST IEMAND?

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom iemand pest, zoals:

- populair willen zijn/erbij willen horen.
- eigen problemen willen verbergen.
- zelf niet (meer) gepest willen worden.
- zichzelf sterker willen voelen.
- reageren op gedrag van anderen.
- geen consequenties ervaren.

Pesters voelen zich sterker als ze gesteund worden en niemand iets doet om het pesten te stoppen. Daarom is het belangrijk om actie te ondernemen.

WAT KAN IK DOEN?

Pesten gebeurt in de groep. Docenten zien of horen dit niet altijd, klasgenoten wel.

Bespreek in de klas of tijdens het driehoeksgesprek dat er gepest wordt en maak als klas afspraken met elkaar.

Keur het pesten af, kom op voor de gepeste leerling, doe niet mee met de pester, schakel een volwassene in.

Als een pester merkt dat het gedrag wordt afgekeurd, is de kans groter dat het pesten stopt.

SOCIAL MEDIA

Pesten gebeurt ook op social media, dit heet cyberpesten. Het is minder zichtbaar omdat het buiten school gebeurt en er vaak geen toezicht is.

ADVIES

- Stuur geen berichten, foto's of video's door.
- Voeg geen contacten toe die je niet kent.
- Praat met je ouders over je sociale media gebruik.
- Maak screenshots van online pestberichten en laat deze aan je ouders of mentor zien.

WAAR KAN IK OM HULP VRAGEN?

Word je gepest of voel je je niet veilig? Of zie je dat iemand anders gepest wordt?

Bespreek het thuis, ga naar je mentor, leerlingcoördinator, afdelingsleider of meld het bij de anti-pestcoördinator.

Op <https://www.jouwveiligeschool.nl/> kun je advies vragen.

INFOKAART OUDERS

SOCIALE VEILIGHEID OP HET KALSBEERK COLLEGE

IEDEREEN HOORT ERBIJ

Op het Kalsbeek College mag iedereen zichzelf zijn. We zijn allemaal uniek, hebben respect voor elkaars verschillen en accepteren elkaar zoals we zijn.

Toch gebeurt het dat leerlingen zich niet veilig of gepest voelen. Pesten kan leiden tot stress, depressie of angst.

Hier kunnen we met elkaar iets aan doen.

WAT IS SOCIALE VEILIGHEID?

Sociale veiligheid betekent dat scholen optreden bij onveiligheid en ongewenst gedrag tegengaan (denk aan: pesten, agressie, radicalisering).

Aan de andere kant betekent het ook dat leerlingen kennis en vaardigheden leren om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan, elkaar te helpen, te respecteren en voor zichzelf op te komen.

WAT DOET HET KALSBEERK COLLEGE HIERAAN?

Onderstaande draagt o.a. bij aan de sociale veiligheid op het Kalsbeek College:

Leefstijl - anti-pestcoördinator - afspraken over de omgang met elkaar - pedagogisch klimaat - optreden bij ongewenst gedrag - toezicht in de vrije ruimte - activiteiten voor leerlingen - aanbieden van trainingen.

SOCIAL MEDIA

Pesten gebeurt ook op social media. Vaak is het een voortzetting van wat erop school gebeurt. Via social media worden sneller meer mensen bereikt, waardoor de impact nog groter is.

Jongeren onderschatten soms de risico's en impact van online gedrag. Ook zijn jongeren die online pesten vaak minder open over hun social media gebruik.

WAT KAN IK ALS OUDER DOEN?

Als ouder kunt u de sociale veiligheid op school ondersteunen.

- Bespreek met uw kind het gebruik van social media.
- Let op signalen van uw kind: angst, depressie, verzuim, eenzaamheid. Dit zijn mogelijk signalen dat er sprake is van pesten.
- Ondersteun uw kind in het omgaan met pestgedrag (zowel naar zichzelf als naar anderen).
- Neem contact op met school als er sprake is van onveiligheid of pesten.

INFORMATIE

Wilt u meer informatie over sociale veiligheid in het onderwijs? Kijk dan op:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/sociale-veiligheid>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-school>

<https://www.jouwveiligeschool.nl/>

WAAR KAN IK OP SCHOOL TERECHT?

Zijn er signalen dat er gepest wordt of sprake is van onveiligheid? Dan kunt u op school terecht bij:

- de mentor
- de leerlingcoördinator
- de afdelingsleider
- de anti-pestcoördinator
- de vertrouwenspersonen
- de zorgcoördinator

SAMEN SOCIAAL VEILIG

INFOKAART DOCENTEN

SOCIALE VEILIGHEID OP HET KALSBEK COLLEGE

IEDEREEN HOORT ERBIJ

Op het Kalsbeek College mag iedereen zichzelf zijn. We zijn allemaal uniek, hebben respect voor elkaars verschillen en accepteren elkaar zoals we zijn.

Toch gebeurt het dat leerlingen zich niet veilig of gepest voelen. Pesten kan leiden tot stress, depressie of angst.

Hier kunnen we met elkaar iets aan doen.

WAT IS SOCIALE VEILIGHEID?

Sociale veiligheid betekent dat scholen optreden bij onveiligheid en ongewenst gedrag tegengaan (denk aan: pesten, agressie, radicalisering).

Aan de andere kant betekent het ook dat leerlingen kennis en vaardigheden leren om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan, elkaar te helpen, te respecteren en voor zichzelf op te komen.

DEFINITIE VAN PESTEN

Pesten is een strategie in een groep om te voorzien in basisbehoeften (autonomie, relatie, competentie) waardoor de basisbehoeften van anderen (slachtoffers, getuigen) herhaaldelijk worden geschaad.

Pesten gebeurt binnen het systeem van de klas en van de school. De verschillende onderdelen van dit systeem zijn met elkaar verbonden. Het gaat niet alleen om de dader of het slachtoffer.

SOCIAL MEDIA

Pesten gebeurt ook op social media. Vaak is het een voortzetting van wat erop school gebeurt. Via social media worden sneller meer mensen bereikt, waardoor de impact nog groter is.

Jongeren onderschatten soms de risico's en impact van online gedrag. Ook zijn jongeren die online pesten vaak minder open over hun social media gebruik.

Wijs leerlingen op de gevaren van social media en bespreek wat wel en niet past bij positief online gedrag.

GROEPSPROCES

Pesten is een groepsproces. Elke leerling heeft een eigen rol hierin. Het is een strategie die status oplevert. De norm (hoe gaan we met elkaar om) wordt bepaald door de groep. Elk lid van de groep (ook de docent) is verantwoordelijk voor de veiligheid.

Omdat pesten een systemisch gebeuren is, is aandacht voor de groepsdynamiek van groot belang.

Stel gedragsverwachtingen, regels en routines in de klas. Bekrachtig gewenst gedrag en corrigeer en begeleid ongewenst gedrag.

INVLOED VAN DE DOCENT/MENTOR

Als docent/mentor heb je op verschillende manier invloed op de sociale veiligheid in de klas en in de school.

Ken de kwaliteiten van je leerlingen en zet deze positief in om te voldoen aan de basisbehoeften.

Wees alert op de leiders in de klas.

Hanteer constructieve consequenties. Leer leerlingen hiermee wat geaccepteerd gedrag is.

Laat duidelijk blijken dat pesten negatief is en niet geaccepteerd wordt.

Verdedig slachtoffers van pesten, laat leerlingen zien dat dit de norm is.

Neem signalen van pesten en/of onveiligheid serieus.

Betrek ouders bij pestsituaties.

BIJ WIE KAN IK TERECHT?

-Bespreek het pesten en wat je kunt doen met de mentor, leerlingcoördinator of afdelingsleider.

-Vraag advies aan de zorgcoördinator of anti-pestcoördinator.

-Ben je mentor? Bespreek met de leerlingcoördinator of afdelingsleider of er een interventie nodig is. Je kunt je (hulp)vraag ook stellen aan het ondersteuningsteam.

SAMEN SOCIAAL VEILIG

9 COÖRDINATOREN EN AANSPREEKPUNTEN

- Leerlingcoördinatoren: zie de schoolgids voor de juiste personen
- Ondersteuningscoördinator: Annette de Bruijnen (BNN)
- Anti-pestcoördinator: zie de schoolgids voor de juiste personen